

N:o 60.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående beredande af pension från allmänna indragningsstaten åt en del vid Karlsborgs fästningsbyggnad anställde arbetare m. fl.; gifven Stockholms slott den 18 januari 1908.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva,

att en hvar af följande personer, nämligen: stalldrängen Nils Henrik Karlsson, kakelugnsmakaren Karl August Magnusson, handräckningskarlen Frans Oskar Johansson, smeden Otto Fridolf Spångberg, timmermannen Ola Abrahamsson, timmermannen Johan Algot Johansson, snickaren Anders Gustaf Andersson, stalldrängen Karl Johan Johansson, handräckningskarlen Johannes Andersson, stalldrängen Per Johan Johansson, handräckningskarlen Anders Gustaf Johansson, renhållerskan Charlotta Gustafsson, biträdande skogsvaktaren Lars Thorsell och skogsvaktaren Ludvig Pettersson må från och med månaden näst efter den, hvarunder entledigande från innehafvande anställning erhållits, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af trehundra kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Arvid Lindman.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
18 januari 1908.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD

T. f. departementschefen, hans excellens herr statsministern Lindman anförde härefter:

»Uti underdånig skrifvelse den 22 oktober 1907 har arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet gjort framställning om beredande af pensioner åt en del vid Karlsborgs fästningsbyggnad anställda arbetare m. fl.

Enligt hvad fortifikationsbefälhafvaren å Karlsborgs fästning hos arméförvaltningen anmält, beräknades de till utförande för extra ordinarie anslagsmedel beslutade fästningsbyggnadsarbetena att med 1907 års utgång blifva afslutade. Då härtill komme, att enligt numera gällande bestämmelser underhållet och vården af därvarande kasernetablissemang, hvilka arbeten dittills ombesörjts med fästningsbyggnadens arbetare,

skulle öfvertagas af vederbörande kårförvaltningar, hade de underhållsarbeten, hvilka hädanefter skulle utföras af ifrågavarande arbetare, undergått en högst betydlig förminskning. Fortifikationsbefälhafvaren, som emellertid funne det obilligt att lämna de arbetare, som med anledning häraf inom den närmaste tiden måste afskedas, utan understöd, har hos arméförvaltningen anhållit, att åtgärder måtte vidtagas för beredande af pensioner åt följande personer, nämligen:

1) stalldrängen Nils Henrik Karlsson, 59 år gammal, hvilken sedan år 1872 varit anställd vid fästningsbyggnaden och hvilkens aflöning uppgått till omkring 600 kronor årligen;

2) kakelugnsmakaren Karl August Magnusson, 58 år gammal, som allt sedan år 1872 varit anställd vid fästningsbyggnaden samt i aflöning åtnjutit år 1904 1,049 kronor, hvilken arbetsförtjänst likväl till följd af Magnussons sjuklighet nedgått år 1905 till 331 kronor och år 1906 till endast 187 kronor;

3) handräckningskarlen Frans Oskar Johansson, som är 58 år gammal och innehaft anställning vid fästningsbyggnaden sedan år 1873 och i aflöning åtnjutit omkring 575 kronor om året;

4) smeden Otto Fridolf Spångberg, 56 år gammal och anställd vid fästningsbyggnaden sedan år 1872 mot aflöning under de senare åren af i medeltal 934 kronor;

5) timmermannen Ola Abrahamsson, 55 år gammal, hvilken sedan år 1886 varit anställd vid fästningsbyggnaden och dessförinnan tjänat vid sappörbataljonen under något öfver 10 år samt i aflöning såsom fortifikationsarbetare under de senare åren åtnjutit i medeltal 771 kronor;

6) timmermannen Johan Algot Johansson, 55 år gammal och allt sedan år 1872, dock med ett och ett halft års uppehåll, anställd vid fästningsbyggnaden mot aflöning, som under de senare åren i medeltal uppgått till 731 kronor;

7) snickaren Anders Gustaf Andersson, 57 år gammal och anställd vid fästningsbyggnaden sedan år 1878 mot en aflöning, som de senare åren uppgått i medeltal till 779 kronor;

8) stalldrängen Karl Johan Johansson, som är 58 år gammal och varit anställd vid fästningsbyggnaden sedan år 1875 samt de senare åren i aflöning åtnjutit i medeltal 873 kronor;

9) handräckningskarlen Johannes Andersson, nära 61 år gammal, och anställd vid fästningsbyggnaden sedan år 1877, ehuru med två års uppehåll, mot aflöning, som de senare åren uppgått i medeltal till 580 kronor;

10) stalldrängen Per Johan Johansson, nära 57 år gammal, hvilken varit anställd vid fästningsbyggnaden sedan år 1872 och de senare åren åtnjutit i aflöning i medeltal 586 kronor;

11) handräckningskarlen Anders Gustaf Johansson, 55 år gammal och sedan år 1872, dock med två års uppehåll, anställd vid fästningsbyggnaden, hvarest han i aflöning de senare åren åtnjutit i medeltal 588 kronor; samt

12) renhållerskan Charlotta Gustafsson, född Karlsdotter, nära 69 år gammal, hvilken varit anställd vid fästningsbyggnaden sedan år 1883 och i aflöning under de senare åren åtnjutit i medeltal 217 kronor.

Därjämte har fortifikationsbefälhafvaren föreslagit, att pension måtte beredas åt biträdande skogvaktaren Lars Thorsell, hvilken är 81 år gammal och haft anställning först vid fästningsbyggnaden sedan år 1857 såsom timmerman och sedan, från och med år 1874, såsom biträdande skogvaktare, men nu på grund af ålderdomssvaghet måste afgå samt, enligt företedt läkarbetyg, endast i ringa mån kunde genom arbete bidra till sin framtida bärgning.

Arméförvaltningen har för egen del anført, att, med hänsyn till hvad fortifikationsbefälhafvaren anmält och i betraktande af de goda vitsord, som lämnats ifrågavarande arbetare om välförhållande i tjänsten, arméförvaltningen ansåge med rättvisa och billighet öfverinstämmande, att understöd bereddes dessa ålderstigna arbetare, hvilka, efter att hafva under många år i kronans tjänst förbrukat sina bästa krafter, dels för ålderdom och bräcklighet, dels till följd af minskade arbetstillfällen å fästningen måste inom kort afskedas och hvilka därigenom ginge förlustiga en arbetsförtjänst, som de vid framskriden ålder och minskade arbetskrafter svårligen kunde på annat håll vinna eller påräkna; och har arméförvaltningen på grund häraf i underdånighet hemställt, att till Riksdagen måtte aflåtas nådig proposition om beviljande å allmänna indragningsstaten af pension å 300 kronor till en hvar af dem.

Statskontoret har uti afgifvet underdånigt utlåtande tillstyrkt, att pensioner till föreslaget belopp måtte beredas ifrågavarande personer, hvarvid statskontoret erinrat, att Riksdagen, med anledning af Kungl. Maj:ts därom aflåtna nådiga propositioner, under liknande förhållanden beviljat pensioner åt arbetare vid Karlsborgs fästningsbyggnad äfvensom åt järnvägsarbetare.

Beträffande renhållerskan Charlotta Gustafsson har statskontoret anført, att hon, enligt infordrade prästbetyg och yttrande från fortifikationsbefälhafvaren, vore gift med förre renhållaren Gustafsson, med hvilken hon dock icke lefde tillsammans, samt att mannen, som vore

höggradig alkoholist och ur stånd att försörja vare sig hustrun eller sig själf, åtnjöte fattigunderstöd. Vid sådant förhållande och ehuru den aflöning, hon under de senare åren i medeltal uppburit eller 217 kronor, vore mindre än den för henne föreslagna pensionen, ansåge sig statskontoret, med hänsyn till henne tillkommande förmån af fri bostad och vedbrand i kronans hus och då det låga aflöningsbeloppet torde få anses vara en naturlig följd af hennes med åren aftagande arbetsförmåga, böra förorda jämväl henne till erhållande af pension till föreslaget belopp; och hade samma synpunkter för statskontoret gjort sig gällande beträffande biträdande skogsvaktaren Lars Thorsell, hvilkens aflöning under de senare åren i medeltal uppgått till allenast 132 kronor.

I sammanhang härmed har arméförvaltningen, i anledning af därom af fortifikationsbefälhafvaren likaledes gjord framställning, hemställt, att jämväl skogsvaktaren vid Karlsborg Ludvig Pettersson, som vore född den 1 februari 1846 och varit anställd därstädes såsom skogsvaktare sedan år 1879 och dessförinnan såsom extra kronojägare i Vartofta revir, måtte, efter erhållet afsked, från allmänna indragningsstaten beredas pension af 300 kronor. Arméförvaltningen har därvid erinrat, hurusom Kungl. Maj:t i nådig proposition till 1907 års Riksdag föreslagit Pettersson till erhållande af dylik pension, men att Riksdagen icke funnit skäl bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning. Riksdagen hade nämligen ansett, att Kungl. Maj:ts förslag icke stod i full öfverensstämmelse med den af samma års Riksdag antagna lag angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension samt att i öfrigt hvarken genom läkarbetyg vore styrkt, att Pettersson lede af svår sjukdom, eller af annat betyg framginge, att hans tjänst inom skogsstaten varit för hans hälsa särskildt nedsättande.

Sedan emellertid genom ett den 22 augusti 1907 af bataljonsläkaren A. Lillieroth utfärdadt läkarbetyg blifvit ådagalagdt, att Pettersson lede af kronisk ledgångsreumatism och på grund däraf vore till fortsatt tjänstgöring såsom skogsvaktare oförmögen, hade arméförvaltningen funnit grundad anledning att ånyo hos Kungl. Maj:t föreslå, att en årlig pension utverkades åt ifrågavarande skogsvaktare.

Statskontoret har, särskildt med hänsyn till det företedda läkarbetyget, tillstyrkt arméförvaltningens i afseende å Pettersson gjorda hemställan.

Äfven jag anser mig böra biträda ämbetsverkens hemställan i fråga om beredande af pension åt ifrågavarande arbetare m. fl., då de vid framskriden ålder och efter långvarig tjänst nu snart måste lämna sin anställning.

Hvad särskildt skogvaktaren Pettersson beträffar, så är han enligt förenämnda läkarintyg till vidare tjänstgöring oförmögen. Därest han innehade ordinarie tjänst, erbjöde sig den utvägen att bevilja honom tjänstledighet med bibehållande af någon del af honom tillkommande aflöning, intill dess han uppnådde den lefnadsålder, som för erhållande af rätt till pension är för likställda tjänstinnehafvare föreskrifven. Då emellertid hans befattning icke är å stat uppförd och han således bestri-der sin tjänst allenast på förordnande, finnes icke denna möjlighet för tjänstens uppehållande tillsvidare. Å andra sidan är det, enligt hvad jag inhämtat, af stor vikt såväl för den vidsträckta skogens skötsel och vård som ock för dess bevakning, att tjänsten innehafves af en fullt tjänsteduglig person. Under sådana förhållanden finner jag såväl rättvisa och billighet gent emot Pettersson som ock nödig hänsyn till statens bästa kräva, att Pettersson beredes möjlighet att afgå från tjänsten därigenom att pension tillerkännes honom vid afskedet, och anser jag mig fördenskull böra tillstyrka Eders Kungl. Maj:t att ånyo till Riksdagen afgifva förslag härom.

På grund af hvad jag sålunda anført, får jag i underdånighet hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att en hvar af följande personer, nämligen: stalldrängen Nils Henrik Karlsson, kakelugnsmakaren Karl August Magnusson, handräckningskarlen Frans Oscar Johansson, smeden Otto Fridolf Spångberg, timmermannen Ola Abrahamsson, timmermannen Johan Algot Johansson, snickaren Anders Gustaf Andersson, stalldrängen Karl Johan Johansson, handräckningskarlen Johannes Andersson, stalldrängen Per Johan Johansson, handräckningskarlen Anders Gustaf Johansson, renhållerskan Charlotta Gustafsson, biträdande skogvaktaren Lars Thorsell och skogvaktaren Ludvig Pettersson, må från och med månaden näst efter den, hvarunder entledigande från innehafvande anställning erhållits, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af trehundra kronor.

Till hvad t. f. departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, lämna nådigt bifall; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Ali Söderhjelm.